

Anonimizirana različica

Prevod

C-440/23 - 1

Zadeva C-440/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

14. julij 2023

Predložitveno sodišče:

Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (Malta)

Datum predložitvene odločbe:

11. julij 2023

Tožeča stranka:

FB

Toženi stranki:

European Lotto and Betting Ltd

Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited

PRVI SENAT CIVILNEGA SODIŠČA

COURTS OF JUSTICE, MALTA

[...] (ni prevedeno)

Predlog za sprejetje predhodne odločbe [...] (ni prevedeno) za Sodišče Evropske unije na podlagi člena 267 [PDEU] [...] (ni prevedeno) v postopku [...] (ni prevedeno):

[...] (ni prevedeno):

FB [...] (ni prevedeno)

proti

European Lotto and Betting Ltd [...] (ni prevedeno)

in

Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited
[...] (ni prevedeno)

Stranke

Stranke v tem postopku so oseba FB (tožeča stranka) [...] (ni prevedeno) in

European Lotto and Betting Ltd [...] (ni prevedeno) in Deutsche Lotto und Sportwetten Ltd [...] (ni prevedeno) (toženi stranki).

Podlaga predloga

- 1 Stranke so v sporu glede povrnitve izgubljenih zastavkov. Tožeča stranka uveljavlja izgube zaradi odstopljenih pravic, do katerih je prišlo zaradi igranja igralnih avtomatov in (sekundarnih) loterij.
- 2 V skladu z nemškim pravom [...] (ni prevedeno) [člen] 4(1) in (4) GlüStV je za prirejanje iger na srečo v Nemčiji potrebno dovoljenje. Prirejanje iger na srečo brez nemškega dovoljenja je prepovedano. V predpisu v različici, ki je tedaj veljala, je navedeno:

„Člen 4(1): Javne igre na srečo se lahko prirejajo ali posredujejo z dovoljenjem pristojnega organa zadevne države. Prirejanje iger na srečo brez takega dovoljenja (nedovoljene igre na srečo) in udeležba pri plačilih v zvezi z nedovoljenimi igrami na srečo sta prepovedana.

Člen 4(4): Prirejanje javnih iger na srečo na internetu je prepovedano.

Člen 4(5): Ne glede na odstavek 4 lahko zvezne dežele dovolijo samodistribucijo in posredovanje loterij, kot tudi prirejanje in posredovanje športnih stav na internetu [...], zato da bolje dosežejo cilje člena 1.“

- 3 [...] (ni prevedeno) V členu 134 nemškega civilnega zakonika (v nadaljevanju: BGB) je navedeno:

„Pravni posel, ki krši zakonsko prepoved, je ničen, razen če zakon določa drugače.“

- 4 [...] (ni prevedeno) V členu 812 BGB je navedeno:

2

„Kdor je brez pravnega temelja obogaten z delom drugega ali kakor koli drugače na njegovo škodo, mu je prejeto dolžan vrniti.“

- 5 Tožena stranka strankam nudi spletne igralne avtomate in loterijske storitve na podlagi dovoljenja, ki ga je izdal Malta Gaming Authority (malteški organ za igre na srečo, v nadaljevanju: MGA). Tožena stranka strankam nudi loterije prek spleta na podoben način kot jih nudijo državni prireditelji. Stranka lahko stavi na razplet žreba. Vendar pa tožena stranka ne prireja svojih žrebov, temveč omogoča strankam, da stavijo na razplet žrebov drugih prirediteljev loterije. Ta storitev je v Nemčiji znana kot „[...] (ni prevedeno) sekundarna loterija [...] (ni prevedeno)“. Igralci imajo torej podobno izkušnjo.
- 6 Tožeča stranka navaja, da je tožena stranka cedentu svoje storitve nudila „[...] (ni prevedeno) nezakonito [...] (ni prevedeno), saj ni imela dodatnega nemškega [...] (ni prevedeno) dovoljenja. Navaja, da kršitev nemške prepovedi prirejanja iger na srečo brez nemškega dovoljenja pomeni ničnost pogodb v skladu s [...] (ni prevedeno) členom 134 BGB. Tožena stranka je torej morala vrniti vse izgubljene zastavke v skladu s [...] (ni prevedeno) členom 812 BGB (neupravičena pridobitev).
- 7 Tožena stranka meni, da [...] (ni prevedeno) ne more zakonito pridobiti nemškega dovoljenja za spletne igralne avtomate in za (sekundarne) loterije, s čimer je kršena pravica do prostega pretoka storitev. Sodišče neizpolnjevanja upravne formalnosti „[...] (ni prevedeno) dovoljenja [...] (ni prevedeno) torej ni moglo uporabiti v njeno škodo. [...] (ni prevedeno) Njena storitev ni bila „[...] (ni prevedeno) nezakonita [...] (ni prevedeno) v Nemčiji. Prepoved dajanja na voljo spletnih igralnih avtomatov in prirejanja spletnih (sekundarnih) loterij brez nemškega dovoljenja se ne sme uporabljati. Tožena stranka navaja, da cedent zlorablja pravice in ravna v slabi veri. Tožena stranka trdi, da tak [...] (ni prevedeno) zahtevk [igralca] za povrnitev izgub zoper prireditelja, ki ima malteško dovoljenje, nujno pomeni zlorabo pravic in slabo vero [s strani] [...] (ni prevedeno) igralca. Tožeča stranka se s tem ne strinja in se sklicuje na pristojnost nemškega višjega deželnega sodišča [ali sodišč], ki se [doslej] niso strinjala s tem argumentom v vseh [zadevah v zvezi z] zahtevkom [ali zahtevki] igralca [...] (ni prevedeno).
- 8 Nemško pravo se uporablja za pogodbeno razmerje med strankami. V skladu s [...] (ni prevedeno) členom 812 [...] (ni prevedeno) BGB [...] (ni prevedeno) je mogoče zahtevati vračilo tistega, kar je druga stranka pridobila brez pravnega temelja z delom drugega ali kakor koli drugače. V skladu z nemškim pravom je prirejanje iger na srečo brez nemškega dovoljenja prepovedano. V skladu z nemško sodno prakso je člen 4(1) in (4) GlüStV zakonska prepoved v smislu člena 134 BGB. Ničnost posameznih pogodb o igrah na srečo torej pomeni obveznost vračila [...] (ni prevedeno) izgubljenih zastavkov.

- 9 Vendar pa je vprašljivo, ali svoboda opravljanja storitev in prepoved zlorabe pravic, ki jih priznava Sodišče, [preprečujeta] [...] (ni prevedeno) zahtevke [...] (ni prevedeno) zaradi neupravičene pridobitve v zadevi z omenjenimi posebnostmi.
- 10 Razlikovati je treba med spletnimi („virtualnimi“) igralnimi avtomati ter spletnimi (sekundarnimi) loterijami. Področje virtualnih igralnih avtomatov in področje loterij sta se v upoštevnem obdobju urejali drugače.

I. Izgube na spletnih igralnih avtomatih

- 11 Za področje spletnih igralnih avtomatov in vseh ostalih igralniških iger (ruleta, blackjack, spletni poker itd.) je bilo obvezno nemško dovoljenje, ki pa ni bilo na voljo. Vendar pa so zasebni in državni ponudniki lahko pridobili dovoljenja za to področje v igralnicah praktično po želji. V Nemčiji so igralni avtomati vseprisotni, tako v restavracijah kot tudi v številnih igralnicah.¹ Od leta 2012 so spletne loterije in športne stave dovoljene.
- 12 Na koncu leta 2019 so se zvezne dežele na izvršni ravni strinjale, da spremenijo državno pogodbo o igrah na srečo in da odpravijo popolno prepoved vseh spletnih igralniških iger. O osnutku spremenjene državne pogodbe se je Komisijo Evropske unije obvestilo maja 2020. V [...] (ni prevedeno) [členu] 4(4) je navedeno:

[...] (ni prevedeno) *Dovoljenje za javne igre na srečo na internetu se lahko podeli le za samodistribucijo in posredovanje loterij, prirejanje, posredovanje in samodistribucijo športnih stav in stav na konjske dirke, ter za prirejanje in samodistribucijo spletnih igralniških iger, virtualnih igralnih avtomatov in spletnega pokra.* [...] (ni prevedeno)

- 13 Kot pojasnilo je v sporočilu Komisiji navedeno:

[...] (ni prevedeno) *Nemške zvezne dežele so se dogovorile o priloženem osnutku državne pogodbe o igrah na srečo 2021 kot nadgradnji ureditve za obdobje od 1. julija 2021. Osnutek vsebuje nadaljnji razvoj vsebine ureditve iger na srečo v Nemčiji, pri čemer prejšnji cilji državne pogodbe o igrah na srečo (člen 1) ostanejo nespremenjeni, hkrati pa se zasebnim ponudnikom pod strogimi pogoji omogoči, da nudijo določene spletne igre na srečo, ki so bile v Nemčiji prej prepovedane, da se igralcem ponudi zakonito in varno alternativo igram, ki se jih nudi na črnem trgu. [...] Državni monopol nad loterijskimi dogodki (člen 10) [...] se v bistvu ohrani.“* [...] (ni prevedeno)

- 14 Vodje kanclerskega urada in uradov senata so 8. septembra 2020 sprejeli sklep o igrah na srečo v prehodnem obdobju do 1. julija 2021. Sklep se nanaša na to, kako

¹ <https://www.spielbanken.com/deutschland/>

ravnati s ponudniki takih nedovoljenih iger na srečo, ki so bile tedaj na splošno prepovedane, a bo zanje mogoče pridobiti dovoljenje od 1. julija 2021. Določa:

[...] (ni prevedeno) Do 30. junija 2021 bodo ukrepi proti nedovoljenim ponudbam iger na srečo osredotočeni na tiste ponudnike, za katere je mogoče predvideti, da se bodo poskušali izogniti tudi morebitni prihodnji ureditvi. [...] Zvezne dežele bodo ukrepale proti tem ponudnikom nedovoljenih iger na srečo. [...] (ni prevedeno)

- 15 Na tej podlagi so 30. septembra 2020 najvišji nadzorni organi zveznih dežel za igre na srečo objavili t. i. skupne smernice v zvezi s ponudbami spletnih igralnih avtomatov in spletnega pokra brez (dodatnega) nemškega dovoljenja. [...] (ni prevedeno) V teh je navedeno:

[...] (ni prevedeno) Zaradi pravnega položaja, ki se bo predvidoma spremenil 1. julija 2021, so ponudbe virtualnih igralnih avtomatov in spletnega pokra, ki še ne izpolnjujejo pogojev za dovoljenje – samodistribucija in prirejanje –, na splošno med okoliščinami, ki jih uveljavljanje zakonodaje o igrah na srečo ne bo zajemalo, če izpolnjujejo naslednje zahteve, ki so jih zvezne dežele priznale za tehnično izvedljive. [...] (ni prevedeno)

- 16 Sledil je seznam zahtev. Nemške zvezne dežele nato niso sprožile postopka proti ponudnikom spletnih igralnih avtomatov zaradi neobstoja nemškega dovoljenja.
- 17 Tožena stranka navaja, da prejšnja prepoved spletnih igralniških iger ni mogla biti upravičena s cilji, naštetimi v členu 1 državne pogodbe ([...] (ni prevedeno) Cilji [...] (ni prevedeno)). Utemeljitev ni mogoča, ker zvezne dežele, torej odgovorni regulatorji iger na srečo, prejšnje popolne prepovedi ne štejejo za obvezno. S tem, da so obvestile Komisijo o osnutku spremenjene državne pogodbe, so zvezne dežele, odgovorne za ureditev iger na srečo, jasno pokazale, da bi bili cilji državne pogodbe lahko izpolnjeni s pomočjo milejšega posredovanja sistema predhodnih uradnih dovoljenj. Ker so cilji državne pogodbe ob prehodu s popolne prepovedi na sistem dovoljenj ostali nespremenjeni, zamenjava popolne prepovedi dokazuje, da ta ni mogla biti obvezna za uresničitev ciljev GlüStV, niti preden je 1. julija 2021 začela veljati sprememba pravnega položaja.
- 18 Tožena stranka dalje navaja, da se za uresničitev ciljev državne pogodbe popolne prepovedi igralniških iger na srečo ne more šteti za primerno v smislu zahtev Sodišča v zvezi z utemeljitvijo. In sicer zato, ker cilj državne pogodbe ni popolna prepoved igralniških iger, temveč usmerjanje „zasvojenosti z igrami na srečo“ v urejene in nadzorovane kanale. Vendar pa, če v skladu z nemškim pravom ni „[...] (ni prevedeno) urejenih in nadzorovanih [...] (ni prevedeno) kanalov za dano povpraševanje po spletnih igralniških igrah (t. i. „zasvojenost z igrami na srečo“ iz besedila člena 1 GlüStV), se s popolno prepovedjo nesporno ne morejo uresničiti cilji državne pogodbe.

- 19 Tožena stranka navaja, da je tudi utemeljitev prejšnje popolne prepovedi spletnih igralnih avtomatov na podlagi ciljev državne pogodbe v nasprotju z objavami zveznih dežel, odgovornih za ureditev iger na srečo, iz septembra 2020 („[...]“ (ni prevedeno) *okrožnica* [...] (ni prevedeno) in „[...]“ (ni prevedeno) *skupne smernice* [...] (ni prevedeno)). S temi objavami so zvezne dežele razglasile tudi, da po njihovem mnenju ni nujne zahteve v splošnem interesu za utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev na podlagi neobstoja nemškega dovoljenja.
- 20 Poleg tega tožena stranka navaja, da zahtevke za vračilo izgubljenih zastavkov, ki temelji na neupravičeni pridobitvi, ne more biti utemeljena omejitev svobode opravljanja storitev, saj gre pri vedenju tožeče stranke in cedenta (t. j. prvotnega igralca) za zlorabo prava. Cedent [...] (ni prevedeno) je hotel brezhibno igro na srečo, kar je od licenciranega in uradno nadzorovanega ponudnika tudi dobil. Malteška ureditev varuje igralca pred goljufijami. Dodatno nemško dovoljenje igralcu ne bi prineslo prednosti. Konkretnije, igralčev račun je fiduciarno upravljal ponudnik. Poleg tega v skladu z malteškim pravom obstaja pravica do takojšnjega izplačila kreditnega salda, Malta pa ima delujoč sodni sistem.
- 21 Tožeča stranka se strinja s tožečo stranko vsaj v tem, da je po njenem mnenju odločitev Sodišča glede postavljenih vprašanj nujna za doseg pravnih varnosti in pravne jasnosti za njen poslovni model.
- 22 Vendar pa se tožeča stranka sklicuje tudi na sodno prakso nemških sodišč. V številnih tožbah, ki so jih vložili igralci, so praktično vsa nemška sodišča popolno nemožnost zakonite pridobitve nemškega dovoljenja za spletne igralne avtomate štela za utemeljen poseg v svobodo opravljanja storitev ponudnikov, ki so že licencirani in nadzorovani s strani organov v svoji državi sedeža v Uniji.
- 23 Z vidika predložitvenega sodišča argumentacije tožene stranke ni mogoče kar tako zavrniti. Vendar pa pravilna razlaga prava Unije v zadevi s takimi posebnostmi ni dovolj očitna, da bi se lahko sodišče odločilo zgolj na podlagi predhodne sodne prakse Sodišča.

II. Za del zahtevka v zvezi s spletnimi loterijami velja

naslednje:

- 24 V upoštevnem obdobju se je dovoljenje za spletno loterijo lahko uporabljalo za loterije (člen 4(5) GlüStV). Vendar pa tožena stranka, zasebni ponudnik, ni mogla zakonito pridobiti takega dovoljenja za prirejanje spletnih loterij. V skladu z nemškim pravom je bilo podeljevanje dovoljenj za loterije omejeno na ponudnike, ki jih je nadzorovala država (člen 10(2) in (6) GlüStV).
- 25 Ta nemožnost zasebnih ponudnikov, da zakonito pridobijo dovoljenja za loterije, je bila več let predmet ostrega spora med državnimi organi in zasebnimi ponudniki pred nemškimi sodišči. Medtem ko zasebni ponudniki loterij navajajo, da državnega pridržka loterij ne utemeljujejo nujne zahteve v smislu ciljev

državne pogodbe, državni ponudniki opozarjajo, da se mora državni monopol nad loterijami ohraniti za zaščito igralcev.

- 26 Vendar pa je upravno sodišče v Münchnu leta 2017 odločilo, da državni monopol nad loterijami v skladu s členom 10(2) in (6) GlüStV verjetno krši svobodo opravljanja storitev in ni utemeljen z nujnimi zahtevami v splošnem interesu.²
- 27 Poleg tega je izvedensko mnenje, ki dvomi o utemeljenosti monopola nad loterijo v primeru dovoljenja spletnih igralniških iger, ki so ga spomladi 2020 sporočile zvezne dežele, javno dostopno.³ Izvedensko mnenje so naročili organi. V njem je bil izražen dvom, ali zatiranje goljufije in manipulacije še vseeno zadošča za utemeljitev državnega monopola nad loterijami.
- 28 [...] (ni prevedeno)
- 29 [Predložitveno sodišče] [...] (ni prevedeno) opaža, da so od leta 2017 vsa nemška sodišča vprašanje o tem, ali je državni pridržek (monopol nad loterijo) upravičen, v postopkih v zvezi z zakonitostjo sekundarnih loterij tožene stranke ali drugih ponudnikov pustila odprto. Od leta 2017 so vsa sodišča svojo argumentacijo utemeljevala z dejstvom, da tožena stranka ne prireja loterij v smislu opredelitve državne pogodbe, temveč stavi na razplet drugih loterij. Nikoli se ni štelo, da so te stave licencirane in nadzorovane v drugi državi članici. Nemška sodišča navajajo, da cilji državne pogodbe upravičujejo, da se stavam na razplet državnih loterij prepreči možnost pridobitve dovoljenja.
- 30 Primer za to argumentacijo je mogoče najti v sodbi OLG Koblenz (višje deželno sodišče v Koblenzu) iz leta 2019.⁴

[...] (ni prevedeno) (108) Sekundarne loterije, ki jih izvaja prva tožena stranka, prav tako niso loterija v smislu člena 3(3) GlüStV, temveč stava v smislu člena 1, stavek 3, GlüStV. V skladu s tem igra na srečo, ki jo nudi tožena stranka, ni predmet monopola nad loterijo v skladu s členom 10(6) GlüStV, na vprašanje o nezakonnosti te določbe v skladu s pravom Unije pa v obravnavani zadevi ni treba odgovoriti.

[...] Ni razloga za predložitev zadeve Sodišču Evropske unije v skladu s členom 267 PDEU. Vprašanje, ki ga je predložila tožeča stranka, namreč ni upoštevno za odločitev. V obravnavani zadevi je odločilna spletna prepoved v skladu s členom 4(4) GlüStV. Nasprotno, monopol nad loterijo, določen v državni pogodbi o igrah na srečo, ni upošteven. Na sekundarno loterijo, ki jo nudi prva tožena stranka, ne vpliva monopol nad loterijo, določen v državni pogodbi o igrah na srečo. Kot

² <https://www.isa-guide.de/isa-law/articles/170610.html>

³ https://cdn.businessinsider.de/wp-content/uploads/2020/01/191107_Kurzgutachten-Ruttig.pdf

⁴ <https://landesrecht.rlp.de/bsrp/document/JURE190009319>

je bilo že pojasnjeno, se (sekundarne) loterije ne sme šteti za loterijo, temveč za stavo. Državni monopol za to obliko iger na srečo, ki se prirejajo na spletu, ne obstaja. [...] (ni prevedeno)“

- 31 V zadevi, ki jo je tožena stranka vložila pri višjem upravnem sodišču zvezne dežele Saarland,⁵ je sodišče pustilo odprto tudi vprašanje o tem, ali je državni pridržek loterij utemeljen v skladu s pravom Unije in formuliran v uvodnem stavku:

[...] (ni prevedeno) Stave na razplet loterij – t. i. sekundarne loterije – ne spadajo pod pojem loterija iz člena 3(3), stavek 1, GlüStV [...] (ni prevedeno)“.

- 32 Sodišče nato preuči, ali je nemožnost zasebnih prirediteljev, da pridobijo dovoljenje za prirejanje (sekundarnih) spletnih loterij, upravičena v skladu s členom 4(4) GlüStV. Višje upravno sodišče to potrjuje z naslednjimi ugotovitvami:

[...] (ni prevedeno) Predmet prepovedi iz člena 4(4) GlüStV niso sekundarne loterije kot take, temveč prirejanje in posredovanje iger na srečo vseh vrst prek spleta. Dejstvo, da je bila ta prepoved uvedena z odstavkom 5 določbe v zvezi s športnimi stavami pod strogimi pogoji za poskusno fazo, ne pomeni – kot je prepričljivo pojasnilo zvezno upravno sodišče – neskladnosti celotnega trga iger na srečo že zaradi pridržka poskusa. Vendar pa drži, da je treba posebno verjetnost tveganja loterij, kot je splošno znano, oceniti za nižjo kot na primer verjetnost tveganja igralnih avtomatov ali stav na konjske dirke, za katere je načeloma mogoče podeliti dovoljenje v skladu s pravnim položajem, pri čemer je v zvezi s stavami na konjske dirke treba dodati, da se v skladu s členom 27(2), stavek 2, GlüStV lahko dovolita celo prirejanje in posredovanje na spletu. Stališče tožeče stranke, ki temelji na tem, vseeno ne upošteva ozadja nove ureditve iz člena 4(5) GlüStV. [...] (ni prevedeno)“

- 33 Predložitveno sodišče dvomi glede tega, ali ta razlaga prava Unije in te sodne prakse lahko pomeni utemeljeno omejitev svobode opravljanja storitev. Težko je razumeti, zakaj je treba v primeru storitve, ki je za potrošnika enaka, razlikovati med stavo na razplet loterije, ki jo prireja država, pri državnem ponudniku in stavo na razplet te iste državne loterije pri zasebnem prireditelju, ki je reguliran v drugi državi članici.

- 34 Licencirana sekundarna loterija na Malti je regulirana v istem okviru kot stave in torej spada na področje uporabe znatno strožje ureditve kot osnovne loterije v Nemčiji, ki jih državna pogodba o igrah na srečo šteje za manj nevarne igre na srečo.

⁵ <https://recht.saarland.de/bssl/document/MWRE190001485>

35 Vsekakor je vprašljivo, ali se lahko to razlikovanje uporabi za utemeljitev dejstva, da nemško dovoljenje za zasebne (sekundarne) loterije ni na voljo v skladu s cilji državne pogodbe, naštetimi v členu 1 GlüStV. Če je v skladu s pravom Unije potrošnikovo stališče odločilno, se zdi, da je pravico do prostega pretoka storitev težko uskladiti tako, da enako storitev obravnavaš drugače. To velja še toliko bolj, ker igralniške igre, ki so verjetno bolj zasnajajoče, ne bi več smele biti predmet popolne prepovedi z vidika zveznih dežel, odgovornih za ureditev iger na srečo, da se uresničijo cilji državne pogodbe.

36 [...] (ni prevedeno)

37 [...] (ni prevedeno)

Vprašanja

1. *Ali je treba 56 PDEU razlagati tako, da poseg v svobodo opravljanja storitev lastnikov igralnic, ki so v svoji izvorni državi (Malta) licencirani in regulirani, s splošno prepovedjo igralnih avtomatov v državi članici potrošnika (namembna država) ni mogoče utemeljiti z nujnimi razlogi v splošnem interesu,*

- *če namembna država članica sočasno dovoljuje vsesplošne igre na srečo v fizičnih igralnicah z licenciranimi igralnimi avtomati v salonih in restavracijah za zasebne ponudnike, bolj intenzivne igre na srečo v fizičnih igralnicah, licencirane državne loterije v več kot 20.000 postovalnicah in*

- *dopušča licencirane spletne igre na srečo za zasebne ponudnike športnih stav in stav na konjske dirke ter za zasebne spletne loterijske posrednike, ki prodajajo produkte državnih loterij in drugih licenciranih loterij,*

hkrati pa ta ista država članica – v nasprotju s [...] (ni prevedeno) sodbami [Sodišča v zadevah] Deutsche Parkinson (C-148/15, točka 35), Markus Stoß (C-316/07) in Lindman (C-42/02) – očitno ni predložila znanstvenih dokazov za to, da te igre pomenijo posebne nevarnosti, ki znatno pripomorejo k uresničevanju ciljev, ki jim sledi ureditev te države članice, zlasti preprečevanje problematičnega igranja iger na srečo, in

da se zaradi teh nevarnosti omejitev prepovedi na spletne igralne avtomate – v nasprotju z vsemi ponudbami iger na srečo, ki so dovoljene za spletne in fizične igralne avtomate – lahko šteje za primerno, obvezno in sorazmerno za uresničitev regulativnih ciljev.

2. *Ali je treba člen 56 PDEU razlagati tako, da preprečuje uporabo popolne prepovedi spletnih igralniških iger na srečo iz člena 4(1)*

in (4) nemške državne pogodbe o igrah na srečo (GlüStV), če namen nemške ureditve iger na srečo (državna pogodba o igrah na srečo, GlüStV) v skladu s členom 1 te pogodbe ni popolna prepoved iger na srečo, temveč [...] (ni prevedeno) „usmerjanje zasvojenosti z igrami na srečo v urejene in nadzorovane kanale ter preprečevanje razvoja in širjenja nedovoljenih iger na srečo na črnem trgu“ in če s strani igralcev obstaja znatno povpraševanje po spletnih igralnih avtomatih?

3. *Ali je treba člen 56 PDEU razlagati tako, da se splošna prepoved spletnih igralniških storitev ne more uporabiti, če*

- *so se vlade vseh zveznih dežel te države članice že strinjale, da se je mogoče nevarnostim takih spletnih iger na srečo učinkoviteje zoperstaviti s sistemom predhodne uradne odobritve kot s popolno prepovedjo, in*

- *so pripravile in sprejele prihodnji regulativni okvir z ustrezno državno pogodbo, ki popolno prepoved nadomesti s sistemom predhodne odobritve,*

- *in se v pričakovanju te prihodnje ureditve odločijo sprejeti ustrezne ponudbe iger na srečo brez nemškega dovoljenja, če so do izdaje nemških dovoljenj spoštovane določene zahteve,*

čeprav se v skladu s sodbo v zadevi [...] (ni prevedeno) Winner Wetten [(C-409/06)] izvajanja prava Unije ne sme začasno prekiniti.

4. *Ali je treba člen 56 razlagati tako, da (namembna) država članica ne more utemeljiti nacionalne ureditve z nujnimi razlogi v splošnem interesu, če*

- *ta ureditev potrošnikom prepoveduje, da v drugi (izvorni) državi članici polagajo licencirane čezmejne stave na licencirane loterije v namembni državi članici, ki so tam dovoljene in regulirane, in*

- *če so te loterije licencirane v namembni državi članici, namen ureditve pa je zaščititi igralce in mladoletnike,*

- *in če je tudi v izvorni državi članici namen ureditve licenciranih stav na loterije, da zaščiti igralce in mladoletnike, zagotavlja pa isto raven varstva kot ureditev loterij v namembni državi?*

5. *Ali je člen 56 PDEU treba razlagati tako, da to pravilo preprečuje vrnitev zastavkov, izgubljenih med igranjem (sekundarnih) loterij, na podlagi zatrjevane nezakovitosti*

transakcij zaradi neobstoja dovoljenja v državi članici potrošnika, če

- *je tako dovoljenje za zasebne (sekundarne) loterije po zakonu izključeno*
 - *in nacionalna sodišča to izključitev utemljijo z zatrjevano razliko med stavo na razplet loterije, ki jo prireja država, pri državnem prireditelju in stavo na razplet državne loterije pri zasebnem prireditelju?*
6. *Ali je člen 56 PDEU treba razlagati tako, da preprečuje vrnitev zastavkov, izgubljenih med igranjem (sekundarnih) loterij, na podlagi zatrjevane nezakonitosti transakcij zaradi neobstoja dovoljenja v državi članici potrošnika, če*
- *je tako dovoljenje za zasebne (sekundarne) loterije izključeno iz prava*
 - *in če nacionalna sodišča to izključitev v korist državnih prirediteljev loterije utemljijo z zatrjevano razliko med stavo na razplet loterije, ki jo prireja država, pri državnem prireditelju in stavo na razplet te iste državne loterije pri zasebnem prireditelju.*
7. *Ali je treba člen 56 PDEU in prepoved zlorabe pravic ([...] (ni prevedeno) Niels Kratzer [(C-423/15)]) razlagati tako, da preprečujeta zahtevek za vračilo izgubljenih zastavkov, ki temelji na neobstoju nemškega dovoljenja in neupravičeni pridobitvi, kadar je prireditelj licenciran in nadzorovan s strani organov v drugi državi članici, varstvo igralčevega zahtevka in terjatve za izplačilo pa varuje pravo države članice, v kateri ima sedež prireditelj?*

[...] (ni prevedeno)